

حلیۃ المتقین

تألیف:

عالم ربانی مرحوم علامہ محمد باقر مجلسی قدس سرہ

در آداب و سنن و اخلاق اسلامی

انتشارات عصر حاضر

سرشناسه: مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق

عنوان و نام پدیدآور: حلیۃ المتقین / تألیف محمدباقر مجلسی

مشخصات نشر: قم: عصر ظهور، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۵۴۴ ص

شابک: ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۶۸۱۲-۶۰-۴

وضعیت فهرست‌نویسی: براساس اطلاعات فیبا

یادداشت: ۱. اخلاق شیعه، ۲. احادیث اخلاقی، ۳. شیعه - احتجاجات

۴. رستاخیز ۵. احادیث شیعه - قرن ۱۱. الف. عنوان

رده‌بندی کنگره: ۸ ح ۳ م ۲۴۷/۶۵ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۶۱

انتشارات عصر ظهور

حلیۃ المتقین

مرحوم علامه محمد باقر مجلسی رحمۃ اللہ علیہ

چاپ اول / ۱۳۹۲ / ۲۰۰۰ نسخه / ۵۴۴ صفحه جیبی

چاپخانه سلیمان زاده

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۸۱۲-۶۰-۴

قیمت: ۱۳۵۰۰ تومان

مرکز پخش:

قم، نشر عصر ظهور، تلفن ۳۷۷۴۱۲۱۶، نمابر ۳۷۷۴۲۸۳۶

همراه ۰۹۱۲۱۵۱۹۰۷۸

فهرست مطالب

● باب اول

- در بیان آداب جامه و کفش پوشیدن ۷
- فصل اول / در فضیلت تجمل و زینت کردن ۹
- فصل دوم / در بیان جامه‌هایی که حرام است پوشیدن آنها ۱۲
- فصل سوم / در پوشیدن پنبه و کتان و پشم ۱۳
- فصل چهارم / در بیان رنگهایی که در جامه سنت یا مکروه است ۱۴
- فصل پنجم / در بعضی آداب جامه پوشیدن ۱۶
- فصل ششم / در پوشیدن لباسی که مخصوص زنان یا کافران باشد ۱۷
- فصل هفتم / در بیان عمامه بستن ۱۷
- فصل هشتم / در بیان آداب زیر جامه پوشیدن ۱۹
- فصل نهم / در آداب جامه نو بریدن و پوشیدن ۲۰
- فصل دهم / در سایر آداب جامه پوشیدن و کندن ۲۱
- فصل یازدهم / در رنگ نعلین و موزه و کفش و چگونگی آنها ۲۳
- فصل دوازدهم / در آداب پوشیدن نعل و موزه و کفش ۲۴

● باب دوم

- در آداب حلی و زیور پوشیدن مردان و زنان و سرمه کشیدن و در آئینه نظر کردن و خضاب کردن ۲۷
- فصل اول / در فضیلت انگشتر به دست کردن و آداب آن ۲۹
- فصل دوم / در بیان آنچه انگشتر از آن سازند ۳۱
- فصل سوم / در فضیلت عقیق ۳۱
- فصل چهارم / در فضیلت یاقوت و زبرجد و زمرد ۳۳
- فصل پنجم / در فضیلت فیروزه و جزع یمانی ۳۵
- فصل ششم / در فضیلت دُر نجف و بلور و حدید صینی و سایر نگین ها ۳۶
- فصل هفتم / در بیان آنچه سزاوار است که در نگین نقش کنند ۳۷
- فصل هشتم / در زیور و طلا و نقره پوشیدن و به زنان و اطفال پوشانیدن ۴۳
- فصل نهم / در آداب سرمه کشیدن ۴۴
- فصل دهم / در آداب نظر به آئینه کردن ۴۶
- فصل یازدهم / در فضیلت خضاب کردن مردان و زنان ۴۷
- فصل دوازدهم / در کیفیت خضاب و احکام آن ۵۰

● باب سوم

- در آداب خوردن و آشامیدن ۵۳
- فصل اول / در بیان ظرفهایی که در خوردن و آشامیدن و سایر استعمالات می توان استعمال نمود و آنچه نهی از آن وارد شده است ۵۵
- فصل دوم / در تجویز خوردن طعامهای لذیذ و مذمت حرص و افراط در آن ۵۷
- فصل سوم / در بیان بعضی از آداب و اوقات طعام خوردن ۶۰
- فصل چهارم / در سایر آداب طعام خوردن ۶۵
- فصل پنجم / در بیان دعای وقت طعام خوردن ۷۲

- فصل ششم / در آداب بعد از طعام ۷۵
- فصل هفتم / در فضیلت نان و سبوق و گوشت و روغن و سایر آنچه از حیوان حاصل می‌شود و سرکه و شیرینی‌ها ۷۷
- فصل هشتم / در فواید سبزی‌ها و میوه‌ها و سایر مأكولات ۸۸
- فصل نهم / در فضیلت ضیافت مؤمنان و آداب آن ۹۹
- فصل دهم / در فضیلت خلال و آداب آن ۱۰۳
- فصل یازدهم / در فضیلت آب و انواع آن ۱۰۴
- فصل دوازدهم / در آداب آب خوردن ۱۰۶

● باب چهارم ●

- در بیان فضیلت تزویج و آداب مجامعت و معاشرت زنان و کیفیت تربیت فرزندان و معاشرت ایشان ... ۱۱۱
- فصل اول / در فضیلت تزویج کردن و نهی از رهبانیت ۱۱۳
- فصل دوم / در اصناف زنان و صفات پسندیده و ناپسند ایشان ۱۱۵
- فصل سوم / در آداب نکاح و اراده آن ۱۱۸
- فصل چهارم / در بیان آداب زفاف و مجامعت ۱۲۰
- فصل پنجم / در آداب نماز و دعا در شب زفاف و در وقت مقاربت زنان ۱۲۷
- فصل ششم / در بیان حق زن و شوهر بر یکدیگر و احکام آن ۱۲۹
- فصل هفتم / در بیان دعا‌های طلب فرزند و فضیلت آن ۱۳۳
- فصل هشتم / در احکام ایام حمل و آداب روز ولادت و نام نهادن طفل ۱۳۸
- فصل نهم / در عقیقه کردن و سر تراشیدن و آداب هر یک ۱۴۳
- فصل دهم / در ختنه کردن پسران و دختران و سوراخ کردن گوش ایشان و آداب هر یک ۱۴۷
- فصل یازدهم / در آداب شیر دادن و تربیت کردن فرزندان و رعایت ایشان ۱۴۹
- فصل دوازدهم / در بیان حق پدر و مادر بر فرزند و وجوب رعایت حرمت ایشان ۱۵۵

● باب پنجم

- در بیان آداب مسواک کردن و شانه کردن و ناخن و شارب گرفتن و سر تراشیدن و امثال آن ۱۶۱
- فصل اول / در بیان فضیلت مسواک کردن ۱۶۳
- فصل دوم / در فضیلت سر تراشیدن و آداب آن ۱۶۶
- فصل سوم / در آداب موی سر نگاه داشتن ۱۶۶
- فصل چهارم / در فضیلت شارب گرفتن ۱۶۸
- فصل پنجم / در آداب ریش بلند کردن ۱۶۹
- فصل ششم / در بیان فضیلت موی سفید و حکم کندن آن ۱۷۰
- فصل هفتم / در کندن موی بینی و بازی کردن با ریش ۱۷۱
- فصل هشتم / در فضیلت ناخن گرفتن ۱۷۲
- فصل نهم / در بیان آداب و اوقات ناخن گرفتن ۱۷۲
- فصل دهم / در دفن کردن مو و ناخن و سایر چیزهایی که دفن باید کرد ۱۷۵
- فصل یازدهم / در فضیلت شانه کردن موی سر و ریش ۱۷۵
- فصل دوازدهم / در آداب و اوقات شانه کردن و انواع شانه ها ۱۷۶

● باب ششم

- در آداب بوی خوش کردن و گل بوئیدن و روغن مالیدن ۱۷۹
- فصل اول / در بیان سبب پیدا شدن بوهای خوش در زمین ۱۸۱
- فصل دوم / در فضیلت بوی خوش و آداب آن ۱۸۲
- فصل سوم / در کراهت رد کردن بوی خوش ۱۸۴
- فصل چهارم / در فضیلت مشک و عنبر و زعفران ۱۸۴
- فصل پنجم / در فضیلت غالیه ۱۸۵
- فصل ششم / در فضیلت و آداب روغن بر بدن مالیدن ۱۸۶

- فصل هفتم / در فوائد روغن بنفشه ۱۸۷
- فصل هشتم / در فوائد روغن «بان» و روغن زنیق ۱۸۸
- فصل نهم / در فوائد سایر روغنها ۱۸۹
- فصل دهم / در فضیلت بخور و انواع و آداب آن ۱۸۹
- فصل یازدهم / در بیان فضیلت گلاب و گل سرخ و انواع گلها ۱۹۱
- فصل دوازدهم / در آداب گل بوئیدن ۱۹۲

● باب هفتم

- در آداب حمام رفتن و سر و بدن شستن و دارو کشیدن و آداب بعضی از اغسال ۱۹۳
- فصل اول / در فضیلت حمام ۱۹۵
- فصل دوم / در آداب داخل شدن و بیرون آمدن و دعاهاى که باید خواند ۱۹۶
- فصل سوم / در بیان آنچه در حمام نباید کرد و آنچه تجویز شده است ۱۹۸
- فصل چهارم / در فضیلت شستن سر و بدن و دفع بوهای بد از خود کردن ۲۰۰
- فصل پنجم / در فضیلت شستن سر با سدر و خطمی ۲۰۱
- فصل ششم / در فضیلت دارو کشیدن ۲۰۲
- فصل هفتم / در ازاله کردن موی زیر بغل ۲۰۳
- فصل هشتم / در غایت زمانی که نوره را تأخیر توان کرد ۲۰۳
- فصل نهم / در دعاهاى وقت نوره کشیدن ۲۰۴
- فصل دهم / در اوقات نوره کشیدن و سایر آداب آن ۲۰۵
- فصل یازدهم / در فضیلت حنا مالیدن بعد از نوره ۲۰۶
- فصل دوازدهم / در آداب غسل جمعه و سایر اغسال ۲۰۷

● باب هشتم

- در آداب خواب رفتن و بیدار شدن و بیت‌الخلاء رفتن ۲۱۳
- فصل اول / در بیان اوقات خواب ۲۱۵

فصل دوم / در وضو ساختن پیش از خواب	۲۱۶
فصل سوم / در مکان خوابیدن و آداب پیش از خوابیدن	۲۱۸
فصل چهارم / در سایر آداب خوابیدن	۲۱۹
فصل پنجم / در آداب و ادعیه‌ای که پیش از خواب باید خوانده شود	۲۲۰
فصل ششم / در دفع ترسیدن در خواب و خواب دیدن و محتمل شدن	۲۲۴
فصل هفتم / در دعاها برای دفع بیداری و برای بیدار شدن در آخر شب	۲۲۶
فصل هشتم / در بیان نماز و دعا برای خوابهای نیک دیدن و آداب بیدار شدن	۲۲۷
فصل نهم / در سبب خواب راست و دروغ و تعبیر خواب	۲۲۹
فصل دهم / در آداب بیداری و مذمت خواب بسیار	۲۳۷
فصل یازدهم / در آداب بیت‌الخلاء	۲۴۰
فصل دوازدهم / در بیان احوال و اوضاع و مکانهایی که نهی از آنها وارد شده است	۲۴۲

● باب نهم

در آداب حجامت کردن و تنقیه و بعضی از ادویه و معالجه بعضی از امراض و ذکر بعضی از ادعیه و احراز	۲۴۵
فصل اول / در ثواب بیماری و صبر کردن بر آن و بیان شدت ابتلای مؤمنان	۲۴۷
فصل دوم / در فضیلت و آداب حجامت	۲۵۱
فصل سوم / در بیان انواع تدای که از ائمه وارد شده است و بیان جواز رجوع به اطباء	۲۵۶
فصل چهارم / در معالجه انواع تب	۲۶۱
فصل پنجم / در ادعیه جامعه و ادویه مرکبه نافع	۲۶۷
فصل ششم / در معالجه دردسر و شقیقه و زکام و صرع و اختلال دماغ و تصرف جن	۲۷۴
فصل هفتم / در معالجه سایر امراض و دردسر و گلو	۲۷۷
فصل هشتم / در معالجه خنازیر و قروح و جروح و نالول و ثبور و خوره و پیسی و بهق و امثال اینها	۲۸۴

فصل نهم / در معالجه امراض اندرونی و قولنج و بادها و آزار معده و سرفه	۲۸۹
فصل دهم / در معالجه اوجاع مفاصل و فالج و بواسیر و امراض متانده و سایر امراض ..	۲۹۴
فصل یازدهم / در بیان قلیلی از تعویذات برای دفع سحر و سموم گزندگان و سایر	
بلاها	۲۹۹
فصل دوازدهم / در فوائد تربیت شریف امام حسین و خواص بعضی از ادویه مفرده ..	۳۰۷

● باب دهم

در آداب معاشرت با مردم و حقوق اصناف ایشان	۳۱۵
فصل اول / در بیان حقوق خویشان و غلامان و کنیزان	۳۱۷
فصل دوم / در حقوق همسایگان و یتیمان و عشیره و قبیله	۳۲۱
فصل سوم / در حقوق صداقت و اخوت	۳۲۵
فصل چهارم / در بیان حقوق مؤمنان بر یکدیگر و حسن معاشرت با خلق	۳۲۹
فصل پنجم / در قضای حاجت مؤمنان و سعی نمودن در کارهای ایشان و شاد گردانیدن	
ایشان	۳۳۲
فصل ششم / در دیدن مؤمنان و عیادت بیماران ایشان	۳۳۹
فصل هفتم / در اطعام مؤمنان و آب دادن ایشان و جامه پوشانیدن و سایر اعانت‌های	
ایشان و یاری کردن مظلومان	۳۴۲
فصل هشتم / در حقوق فقیران و ضعیفان و مظلومان و پیران و اصحاب و آداب معاشرت	
ایشان	۳۴۴
فصل نهم / در رعایت حقوق مؤمنان در غیبت ایشان	۳۵۳
فصل دهم / در آداب معاشرت ظالمان و قلیلی از احوال ایشان	۳۵۸
فصل یازدهم / در آداب معاشرت با کافران و مخالفان	۳۶۶
فصل دوازدهم / در بیان حقوق مردگان بر زندگان	۳۶۹

● باب یازدهم

در آداب مجالس از سلام و مصافحه و معانقه و بوسیدن و آداب عطسه کردن و آداب نشستن و برخاستن و صحبت داشتن و امثال اینها	۳۸۱
فصل اول / در فضیلت سلام و آداب آن	۳۸۳
فصل دوم / در فضیلت مصافحه یعنی دست یکدیگر را گرفتن و معانقه یعنی دست در کردن یکدیگر کردن و بوسیدن و آداب هر یک	۳۸۷
فصل سوم / در آداب نشستن در مجالس	۳۹۱
فصل چهارم / در آداب ملاقات صاحب خانه با کسی که به خانه او می آید	۳۹۳
فصل پنجم / در بیان مجالسی که در آن جا داخل شدن رواست و جماعتی که هم نشینی و مصاحبت ایشان سزاوار است	۳۹۵
فصل ششم / در آداب عطسه و آروق و آب دهان انداختن	۴۰۰
فصل هفتم / در بیان مزاح کردن و خندیدن و سرگوشی کردن و آداب صحبت داشتن و راز مجلس را پنهان داشتن	۴۰۳
فصل هشتم / در سایر آداب مجالست و حقوق اصحاب مجالس بر یکدیگر	۴۰۵
فصل نهم / در فضیلت ذکر خدا در مجالس کردن	۴۰۹
فصل دهم / در فضیلت ذکر حضرت رسول خدا و ائمه علیهم السلام در مجالس و مباحثه علوم ایشان نمودن و احادیث فضایل ایشان را یاد کردن	۴۱۰
فصل یازدهم / در مشورت کردن با برادران و آداب آن	۴۱۳
فصل دوازدهم / در آداب نامه نوشتن	۴۱۴

● باب دوازدهم

در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن	۴۱۷
فصل اول / در گشادگی خانه	۴۱۹

فصل دوم / در مذمت تکلف بسیار در خانه کردن و بسیار بلند ساختن	۴۲۰
فصل سوم / در نقاشی کردن و تصویر کشیدن و صورت صاحب روحی را ساختن که سایه داشته باشد	۴۲۲
فصل چهارم / در آداب فرش خانه	۴۲۳
فصل پنجم / در آداب عبادت کردن در خانه	۴۲۵
فصل ششم / در نگاهداشتن حیوانات در خانه خصوصاً کبوتر و خروس	۴۲۶
فصل هفتم / در نگاه داشتن گوسفند و بز در خانه	۴۲۸
فصل هشتم / در بیان احوال سایر طیور و ذکر بعضی از حیوانات که کشتن ایشان روا است یا روا نیست	۴۳۰
فصل نهم / در منع نگاه داشتن سگ در خانه	۴۳۵
فصل دهم / در آداب چراغ افروختن و خانه خریدن	۴۳۷
فصل یازدهم / در بیان سایر آداب خانه	۴۳۸
فصل دوازدهم / در آداب خانه داخل شدن و بیرون رفتن	۴۴۱

● باب سیزدهم

در آداب پیاده رفتن و سوار شدن و بازار رفتن و تجارت و زراعت نمودن و چهارپایان نگاه داشتن	۴۴۵
فصل اول / در سوار شدن اسب و استر و الاغ و انواع هر یک	۴۴۷
فصل دوم / در آداب نگاه داشتن و رعایت حقوق چهارپایان	۴۴۹
فصل سوم / در آداب زین و لجام	۴۵۲
فصل چهارم / در ادعیه و آداب سواری	۴۵۴
فصل پنجم / در آداب پیاده رفتن	۴۵۶
فصل ششم / در نگاه داشتن شتر و گاو و گوسفند	۴۵۸
فصل هفتم / در آداب خریدن و نگاه داشتن حیوانات	۴۶۰

فصل هشتم / در بیان مجمل احوال و اقسام حیوانات	۴۶۲
فصل نهم / در فضیلت تجارت کردن و طلب حلال نمودن	۴۶۵
فصل دهم / در بیان آداب تجارت	۴۶۹
فصل یازدهم / در فضیلت زراعت کردن و درخت کاشتن	۴۷۵
فصل دوازدهم / در آداب زراعت کردن و درخت کاشتن	۴۷۷

● باب چهاردهم

در آداب سفر	۴۸۱
فصل اول / در بیان سفرهای نیک و بد و ایام و ساعات نیک و بد از برای سفر	۴۸۳
فصل دوم / در دفع نحوست‌های سفر به تصدق و دعا	۴۸۵
فصل سوم / در آداب غسل و نماز و دعا در وقت بیرون رفتن	۴۸۷
فصل چهارم / در سایر آداب بیرون رفتن و بیان چیزی چند که باید با خود بردن	۴۹۱
فصل پنجم / در آداب توشه برداشتن در سفر و آداب صرف کردن آن	۴۹۴
فصل ششم / در رفیق با خود بردن در سفر و آداب معاشرت ایشان	۴۹۵
فصل هفتم / در بیان سایر آداب سفر	۴۹۷
فصل هشتم / در آداب راه رفتن و فرود آمدن	۵۰۰
فصل نهم / در بیان دعاهایی که در راه و منازل باید خواند	۵۰۱
فصل دهم / در آداب سفر دریا و گذشتن از بلها	۵۰۶
فصل یازدهم / در آداب مشایعت و استقبال مسافر و آداب برگشتن او	۵۰۸
فصل دوازدهم / در آداب اسب تاختن و تیر انداختن	۵۰۹
خاتمه / در بیان بعضی از آداب متفرقه و فواید نافعه	۵۱۶